

Probablement: preguntes

Probablement, diu l'anunci, Déu no existeix. Probablement, com que no existeix, ja podem viure a gust la vida, tot i que jo no veig la connexió lògica entre l'una cosa i l'altra. Segons que afirma mossèn Ballarín –seguint sant Francesc d'Assís i tots els altres sants–, precisament perquè Déu existeix ell gaudeix de la vida amb un gust profund i extens. Els místics, si hem de fer cabal de les informacions disponibles, sembla que experimenten certs plaers molt intensos: més intensos que els plaers dels ateu. I els creients confiats i pacífics, els que no es posen pedres al fetge ni es deixen atemorir per clergues terroristes o sàdics, solen viure sense angoixes metafísiques, cosa que almenys dóna una mica de tranquil·litat. Probablement els inventors de l'anunci confonen la idea de Déu amb l'obtusa moral repressiva d'algunes religions, començant per la (suposadament) cristiana i el seu manament principal, tal com ens ensenyaven a escola: el sisè no fornicar, o més suaument “no cometre actes impurs”. Si hom no creu que hi ha un Déu del terror que castiga amb el foc etern els petits plaers dels sentits, probablement no s'amargarà tant la vida, això és segur. Qui sap si és més útil creure o no creure, a l'hora de viure tal com ens vinga més de gust. Probablement, en qualsevol cas, jo no hauria d'escriure aquest article, vist, sobretot, que sobre tal matèria impalpable, i sobre aquest anunci tan banal, ja es deuen haver publicat uns quants milers de papers i paperets arreu del món, i a tots els diaris, setmanaris i suplementos d'aquest país i dels altres. Probablement, l'anunci de l'autobús no dóna per a tants comentaris, en general ben indocumentats. Siga com siga, i tal com sol passar, la reducció de qüestions universals i antigues a eslògans elementals només serveix per a reduir-les a pura publicitat epidèrmica. Com si la gran pregunta originària, el gran “per què?”, es poguera respondre amb un frase i mitja. Els agnòstics de bona voluntat (com ara el senyor Charles Darwin, segons que explica en la seua autobiografia) pensem que, si Déu existeix, és ell, probablement, qui hauria de respondre a les preguntes dels humans. El problema és que no respon. I no s'hi val a dir

Joan Francesc Mira

que ja ho ha fet en els llibres sagrats, això és trampa. Jo mateix –no Charles Darwin– li podria preguntar, per exemple: si vostè, senyor Déu, ha creat o ha permès l'existència de tants milers de milions d'individus amb ànima i consciència i pors

i angoixes, amb quina finalitat ho ha fet, per què ho ha fet, què pensa fer al final del tot amb tots nosaltres?

O li diria, a diferència de l'anunci del bus: si vostè és tan important per a nosaltres, i si som tan importants per a vostè, per què no se'ns mostra mai amb claredat, o per què es mostra només a algun profeta que després escriu (o li escriuen) allò que ha sentit o que ha vist, i hem de creure les seues paraules? Si vostè ha parlat en els llibres de la Bíblia hebrea, en els evangelis, o en l'Alcorà, com ho podem saber amb alguna garantia? I com és, senyor Déu, que no tapa la boca als qui, en nom de vostè, i per exemple en aquest país, diuen i fan tantes bestieses? En definitiva, senyor Déu, si vostè ha de salvar la humanitat en aquesta vida o en l'altra, com és que la immensa majoria dels humans no ho saben, o els és del tot indiferent en la teoria o en la pràctica? Ja li vaig fer públicament les mateixes preguntes, fa temps, en un diari, i no n'he rebut cap resposta. Tampoc quan li les faig en privat, fins i tot en la penombra d'un temple. Ja sé que són infantils i primitives, tot i que aquestes, i altres per un estil, són les úniques preguntes substancials, que per això mateix, probablement, no tenen resposta segura. No en tenen certament fora de la fe, però dins de la fe supose que ja no cal fer-se-les, o cal acceptar respostes que deriven de la simple confiança del creient en el Déu en qui creu. I si, en contra d'allò que afirma l'anunci barat, hi haguera un Déu, què volen que els diga, passaria que només els místics i altres sants serien del tot conseqüents. I la resta dels pobres humans, creients o no creients, faríem igualment la nostra vida de cada dia, afrontant la tristesa, el dolor, l'alegria, el plaer, propis i dels altres. Però seríem immortals, que no es pot dir que siga poca cosa. Sobretot, vist com ens amarguen la vida mortal molts dels qui creuen episcopalment en Déu. Perquè aquests són, probablement, els únics que mereixen que no existesca.

“Els agnòstics de bona voluntat (com ara el senyor Charles Darwin, segons que explica en la seua autobiografia) pensem que, si Déu existeix, és ell, probablement, qui hauria de respondre a les preguntes dels humans. El problema és que no respon”